

obvladoval tako Julijce kot Grintovce, o čemer zgovorno pripoveduje njegova »bilanca«, kot sam rad pravi: več kot 1200 plezalnih vzponov, poletnih in zimskih, doma in na tujem, od tega kar 70 prvenstvenih. Tam, kjer med prvimi plezalci zasledimo njegovo ime, vemo, da bo plezanje zahtevno, vendar lepo, kajti njegove smeri so elegantne in polne domišljije. Z njegovim stalnim soplezalcem **Jankom Šilarjem** sta opravila tudi vrsto najzahtevnejših ponovitev v naših stenah, kamor sta v prvih letih po drugi vojni prav gotovo še sodila Čopov steber v Triglavu in Aschenbrennerjeva smer v Travniku.

Vedno so ga vabile tuje gore in kmalu je, čeprav časi odpravam na tuje niso bili naklonjeni, obvladoval Visoke Ture, Osrednje in Zahodne Alpe, dokler leta 1966 ni prevzel vodstva alpinistične odprave na Kavkaz, od koder smo se vrnili z vrsto lepih vzponov in celo dvema prvenstvenima v Gestoli in Ulu Auzu. Himalaja, ki bi jo tako rad videl, pa je slovenskim alpinistom na široko odprla vrata šele, ko njegove alpinistične ambicije niso več segale tako visoko.

ZGLEDE IN VODJA MLADE GENERACIJE

Zato so toliko več imeli od njega jeseniški planinci in mladi alpinistični rodovi. To so bili časi odsekovih skupnih tur, ki so bile Janezovo veliko veselje, nam pa so pomenile nepozabna druženja s starejšimi, izkušenejšimi. Ni naš le zibal v plezalski zagnanosti, ampak je od nas terjal tudi konkretna koristna dejanja. Zato pod njegovo »komando« niso bile redke udarniške akcije pri planinskih kočah in planinskih potih v oskrbi jeseniškega planinskega društva. Ena od takšnih najbolj zagna-

nih akcij, ki ji je bil on »šef«, je bila gradnja zavetišča na Zadnjem Voglu, med katero so se zakresale tudi iskre, saj je semtertja kdo vendarle »pobegnil« na kakšno plezarijo. Pa se je vedno vse lepo uredilo in padle so celo pohvale in čestitke.

Naj mi bo dovoljena neka povsem osebna impresija. Prav na začetku mojega alpinističnega udejstvovanja, davnega leta 1962, je nas najmlajše iz odseka Janez za več dni popeljal v Zahodne Julijce, seveda s skupinskim potnim listom in s takrat običajnimi zapleti (nagajanj) na naši strani meje v Ratečah. S temi gorami onstran meje me je odločilno zastrupil, saj sem še osnovnošolec pod njegovim skrbnim vodstvom iz Zajezerja »osvojil« Škrbini prednje in zadnje Špranje, bil na Višu in Kostrunovih špicah, na Velikem Nabojšu in Poldošnji špici, najbolj pa mi je še danes v spominu meglen ponevihtni dan, ko smo se od Zgornjega Belopeškega jezera povzpeli po sloviti »ferrati« Via della Vita v Vevnici na Rob nad Zagačami in dalje po vzhodnem grebenu na Mangart. To je bil kljub žicam in zavrtanim klinom moj resnični alpinistični krst. Torej je on »kriv«, da se še vedno rad vračam k tem goram.

Zdaj Janez Krušič – če ni kje v gorah – živi na Rodinah pod Stolom, kjer sta z ženo Katro zgradila prijazen dom, ali pa v Kranjski Gori pomaga hčerka pri podobnem opravilu. Povsod ga opazujejo njegovi vrhovi, ki jim ostaja neomajno zvest, tako kot je zvest stari alpinistični tovarišiji, saj nikdar ne zamudi tradicionalnih letnih srečanj stare garde na Vršiču. Letos je, najstarejši med njimi, opravil najdaljšo turo tja na Veliko Mojstrovko.

Želimo in verjamemo, da bo še dolgo tako.

ODŠEL JE KARTOGRAFSKI RAZISKOVALEC SLOVENSKEGA GORSKEGA SVETA

IN MEMORIAM: MIROSLAV ČRNIVEC

TOMAŽ BANOVEC

V avgustu, mesecu svetlobe, mesecu Mirovih in naših gor, v času počitnic, ko se prijatelji dogovarjamo za skupne gorske in drugačne podvige, v tem mesecu in času vedno pričakujemo, da bomo doživeli samo lepe in prijetne stvari.

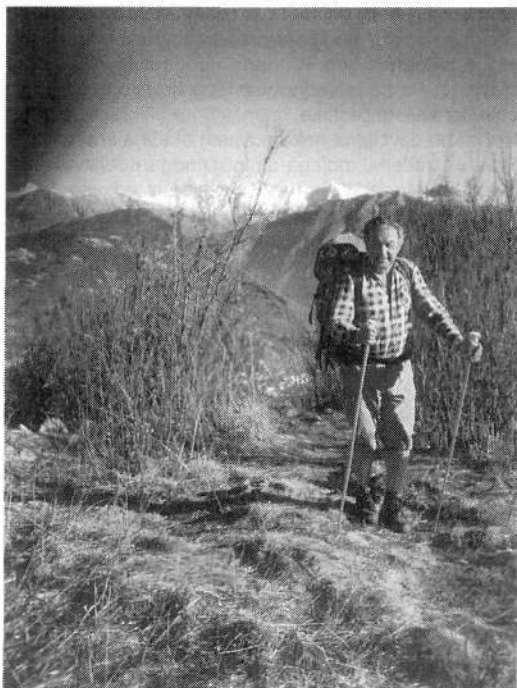
Pa ni vedno tako. Prišla je nesrečna sobota in ponedeljek, ko smo dokončno izvedeli, da Mira ni več. Odšel je nepričakovano. Temu sprva nismo verjeli – saj ni bilo mogoče. Še pred dobrim mesecem smo skupaj ogledovali Kolpsko dolino in kostelski grad. Bil je poln življenja: kot vedno zagorel, poln energije in načrtov je Miro tudi takrat v lepem junijskem obkolpskem dnevu, kot je bil njegov običaj, povsod našel sonce; vedno ga je iskal in povsod ga je našel. Včasih ga je sicer vseeno dohitela senca, vendar je živel za sončno plat življenja.

Kako govoriti in kaj napisati Tvojim planinskim prijateljem, kolegom in drugim, ki so te poznali, kaj v imenu planinskih organizacijskih sodrušnikov in spet kaj v imenu prijateljev?

Miro Črnivec

Na fakulteti smo Mira nekateri spoznali najprej kot asistenta, drugim je bil že kolega. Za njim so že bili težki časi. Leto 1948 je prizadelo tudi njega. Tradicija njegove družine, navajene preganjanj, se je ponovila v drugi obliki, senčna stran je začasno zmagala. Vendar je bil kmalu spet med nami, asistent in strokovnjak.

Inž. Miro Črničev na eni od svojih zadnjih planinskih tur

Mirova načelnost in doslednost ob vrnitvi na fakulteto je bila znana. Strokovno je – poleg pedagoškega – začel delo na takratnih jugoslovanskih avtokartah novega tipa ali manire. Bil je duša velikega projekta, njegovo odlično senčenje reliefa za tedanje karto države je šlo v milijonih izvodov v roke domačin in tujih potnikov. To je bila prava umetnina za tiste čase in tista pričakovanja. Ta kartografska znanja in ljubezen do kart je potem gojil ves preostali del življenja.

Miro je bil dober strokovnjak in odličen pedagog. V šestdesetih letih je z družino kot ekspert odšel v Afriko, poglobil in dopolnil je znanje fotogrametrije in se dodatno teoretično izobrazil. Potem se je vrnil in kot uglednega strokovnjaka so povabili na delo v takratno Republiško geodetsko upravo. Potrebovali so človeka izkušenj in mednarodno strokovno razgledanega poznavalca.

Postali smo njegovi kolegi, nič več njegovi študenti. So odločali smo o smereh razvoja stroke in službe. Miro kot direktor Republiške geodetske uprave je večkrat posredoval v takratnem izvršnem svetu in drugje, predstavljal je potrebo po razvoju stroke in se srečeval s političnimi in strokovnimi problemi tega področja. In s kartografijo. Vedno je bil v gorah in je prinašal podatke s svojih včasih tudi skritih poti.

Veliko je bilo kadrovskih težav. Visoko izobraženih geodetov je bilo naenkrat premalo. Miro se je zato vključil še v pedagoško delo na fakulteti. Kasneje je postal direktor Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo ter se je strokovno temeljito in sedaj dokončno ponovno preusmeril in kartografijo. Posebej še v planinsko kartogra-

fijo, kar je nadaljeval tudi na svojem zadnjem geodetskem delovnem mestu v Geodetskem zavodu.

Kot s stroko so se razvijali – ali bolje rečeno nadaljevali – njegovi planinski koraki. Kako je šel s prijateljem še kot študent na Bovški Grintavec, je povedal večkrat, o svoji turi na Kilimandžaro je znal povedati vedno nekaj lepih in novih podrobnosti in prav tako o svojih najnovejših turah. Te so bile nekaj posebnega; kje vse ni bil, kje na Bovškem, v Dolomitih in drugje ga ni bilo!

Gore in prirodo je imel enako rad kot njegova cela družina, soproga, otroka, vnuki, njegov oče in mati in tudi bratje in sestre. Žar, s katerim je pripovedoval o planinskih potepanjih s svojimi vnuki in o ptičkih iz Rombonskega studenca, je bil nekaj posebnega. Njegov odnos do gor je bil poseben, lahko bi rekli visoko profesionalen. Mislim, da so bile – ali bolje, da so postale – gore njegov način življenja, ki je bilo povezano z družino, stroko, službo in prijatelji.

Miro je bil raziskovalec gor, temeljit in neomahljiv. Njegov poseben način hoje v gore se je dokazal kot njegov – Mirov. Vedno znova smo se pogovarjali o tem, kje so bili Črničevi v nedeljo in kje še niso bili. Tudi sam je veliko hodil in bali smo se zanj, domači in prijatelji. Hodil je po svoje in veliko po svojih in neuhojenih poteh. Vse si je ogledal, praviloma izmeril, opisal in predvsem uporabil ter sporočil drugim na kartografski način – nove in nove podatke o čudovitem, a navidezno nekoristnem svetu nad nami.

Tega Mirovega dela ob zamirajočem visokogorskem življenju in zapuščanju gora in lovskih ter pastirskih prehodov na primorskem delu Julijskih Alp ne bo nihče nadomestil.

Z Mirom smo se v začetku osemdesetih let srečali tudi pri delu v planinski organizaciji. Povabilo k delu je sprejel takoj in ga našel v komisiji za pota. Načelnik je bil dve mandatni dobi. Spet v drugem krogu ljudi je postal znan njegov način dela, to pot v širši slovenski planinski bratovščini. Miro, dosleden, zavezan dogovorom, včasih nekoliko preveč temperamenten in na hipe tudi jezen in trmast, a tudi dovolj potrpežljiv in uspešen pri velikih nalogah in projektih. Planinskim potom je dal kot načelnik komisije nekatere intelektualne in nove strokovne elemente, predvsem pa povezovanja z že preoblikovano novo planinsko kartografijo in založništvom.

Miro je nato prevzel takratno predsedništvo izvršnega odbora Glavnega odbora Planinske zveze Slovenije. Vodenje tega organa je bilo zahtevno. Časi in ureditev so bili drugačni kot danes, cilji in smotri planinske organizacije pa podobni. Organizacijsko in predsedniško delo je neotipljivo in včasih polno težav in razočaranja. Tudi tu je Miro oddal svoj.

Nekateri pravijo, da je danes veliko drugačnega, in res je tako. Poleg vsem znane – recimo ji Aljaževa – zgodovine planinske organizacije in zavesti nam raste kup za planinstvo pomembnih dokumentov iz časov po drugi vojni, akterji pa odhajajo. Spreminjamo se in odhajamo, gore pa so ostale – gore kot ena od pomembnih vezi med dolgoletnimi prijatelji in znanci, ki so jih dodat-

no stkele družinske, strokovne in prijateljske vezi. Miro je to vedel, spremembe je doživljal in razumel, ni pa se strinjal z neracionalnimi in površnimi razlagami o potrebnosti teh sprememb in na tak način.

Njegovega »ratia« spet nismo vsi razumeli ali smo ga večinoma nekoliko pozneje. Miro je kasneje dajal prednost predvsem planinskemu založništvu in tistim stvarim v gorah, ki jih je imel še posebej rad. Zadnje strokovno delo je bilo vodenje oblikovanja novega videza planinskih zemljevidov v razmerju 1:50 000. Miro si je tako v vrsti drugih del postavil kar lep spomenik.

Danes se Miru zahvaljujemo za to delo v času, ki ga je prebil na Dvorčakovi 9 ali na Zvezi, kot smo rekli, tudi v imenu tistih planinskih prijateljev in delavcev, ki so takrat sodelovali z njim in, upam, tudi v imenu tistih, ki danes še nadaljujejo njegovo delo.

Od gorá je imel Miro najraje bovško pokrajino, severno Primorsko in kraje okrog nje ter zamejske gore. Postal je neke vrste dvojni občan. Kot Ljubljančan je pomagal na Bovškem, popisoval in kartiral je vse, kar je prehodil, včasih je tam preživel tudi težave samohodca. Vseeno se je vedno znova vračal v Ljubljano, prinašal nova spoznanja ter nova gradiva in dokumentacijo.

Miro je imel prijazno in razumevajočo družino ter prijatelje, ki so imeli veliko razumevanja za njegov način življenja in za njegove poglede na svet. Njegova načelnost in značaj sta ga včasih speljala v osamljenost, v trd boj argumentov in dodatna pojasnjevanja. Takega

smo poznali tisti, ki smo mu bili blizu in takega smo imeli radi. V dialogih z Mirom smo pridobivali vsi.

Čas, tako neskončno končen zaklad, ki nam je določen v enkratno rabo, in neusmiljena ura, ki ga meri, sta sicer delala svoje, vendar smo imeli nekatere priložnosti za srečanja z njim. Druženja in letošnje zadnje na Kolpi so nam ustvarjala naše sicer največkrat nerazumno in silovito hitenje. Bili smo dovolj intimni, veliko smo si povedali, veliko obnovili, mogoče tudi po svoje, vendar vedno kot prijatelji.

Miro je bil z nami. Govoril je o svojih gorah, o svojih načrtih in delu in vedno o svoji družini, vnukih, materi, bratih in sestrah. Njegovo večkrat izkazano zadovoljstvo, da bi težko obžaloval nekaj, kar je že storil, je bilo očitno. Če bi že obžaloval, je rekel, bi to, česar še ni storil.

Miro pa je v svojem življenju storil zelo veliko. Sooblikoval — če ne kar oblikoval — je današnjo geodetsko službo, pomagal pri delu in vplival na delo planinske organizacije, na planinsko in drugo kartografijo in seveda pri tem ustvaril ali soustvaril svoj in naš krog znancev in prijateljev.

Miro je tudi dokazal, da se v navidežno raziskanem svetu gorá lahko (in tudi mora) raziskovati še naprej in da je treba to posredovati še drugim.

In Miro je z Živo ustvaril prijetno družinsko življenje, življenje sonca, sobivanja z naravo, razumevanja in pričakanja novega in lepega.

Takega Mira bomo ohranili v našem spominu.

TRIJE KORIDORJI IZ GLAVNEGA MESTA NA STREHO SLOVENIJE

SKRAJNO NORA POT NA TRIGLAV

ANTON CEDILNIK

Poleg tega, da je Triglav za dobršen del slovenskega naroda romarska pot, je za dobršen del gorniške populacije tudi izziv. Preplezali so ga podolgem in počez, postavljali so hitrostne rekorde pri vzponu in pri spustu, nekateri so bili na njem že nekajstokrat, drugi v eni sezoni nekajdesetkrat, najbolj zamegljeni so nanj vleki mopede, sem in tja pa se gre kdo na njem celo volilno kampanjo.

Pa vendar je med vsemi mogočimi in nemogočimi izzivi še vedno najbolj popularen tisti, ki izzivalca navda s svečanim občutkom romanja. Kdo in kdaj se je prvi spomnil in šel na Triglav kar od doma peš, verjetno nihče ne ve. Imel pa je obilo posnemovalcev. Skoraj gotovo ni slovenske deželice, iz katere še ne bi bilo pohodnika, obsijanega z avrelo dolgohodca na Triglav. Na Gorenjskem je bila to pred izbruhom avtomobilizma splošna praksa: gornik, ki je preko Ratitovca in Komne romal na našo najvišjo goro, je imel poleg čisto hribovskega še privarčevalno zadoščenje, ker mu ni bilo treba na avtobus.

DVA ALI 14 DNI DO TRIGLAVA

Ljubljančani so že nekoliko dlje od Očaka, pa je bila potrebna za peš hojo nanj precej večja motivacija. Tako je treking iz glavnega mesta na najvišjo goro postal podvig zase. Običajno je potekal tako, da je pohodnik spotoma obiskal večino tistega, kar ponuja lepega in zanimivega ta del naše dežele. Povzpел se je na Katarino, Tošč in Pasjo ravan, na Lubnik, Blegoš in Porezen, na Ratitovec, Črno prst, Rodico in Vogel, prehodil vse tri Komne, pil iz Sedmerih jezer in tik pred zdajci še skočil na levo na Kanjavec. Vmes se je ustavljal v gostilnah, pri planinskih kočah in na gostoljubnih domačijah, jedel domač kruh z domačo salamo in pil hladno sirotko, če je bilo vroče, ali pa sadjevec, če je zahladilo. Če je bil dovolj poučen o svoji domovini, je lahko spotoma obiskal cel kup cerkvá, ki poleg duhovne tolažbe nudijo obilo umetniških užтков, občudoval je še dokaj ohranjeno značilno arhitekturo škojeloško-hribovskih kmetij, obiskal je partizansko bolnišnico in dražgoški spomenik, kratek skok vstran je zadoščal še za obisk neoznačenih grobov povojnih vojni žrtev pri Črnogrobu; ostanki prve svetovne norosti pa tudi nudijo dovolj